

SHUTTERSTOCK

На лов за БГ кадри в чужбина

Държавата и бизнесът правят трудови борси за 30 хиляди българи, които учат в престижни университети на Запад

Иглика Горанова

Кабинетът е с мерки за връщане на „мозъци“ от чужбина чрез провеждане на академични борси в престижните европейски университети. Те са оповестени в управленската програма на кабинета „Борисов-3“, която в момента ГЕРБ консултира с коалиционния си партньор „Обединени патриоти“. Мерките се налагат, защото България е на трето място в Източна Европа след Албания и Македония по изтичане на мозъци.

На Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ) е възложено да продължи да организира срещи в университетите в чужбина, като включи в тях освен български работодатели, и представители на чужди фирми у нас. Целевата група са 30 000 българи, които учат в топ висши учебни заведения на Запад. Идеята е на тези срещи работодателите да предлагат европейско заплащане на бъдещите висококвалифицирани българи, вместо да плащат високи

заплати на чужди специалисти. Тази мярка бе оповестена на кръгла маса в Българската търговско-промишлена палата (БТПП) под патронажа на вицепремиера Валери Симеонов, на която присъстваха представители на институциите и бизнеса.

Сметките

По различни сметки на ДАБЧ българите, които живеят извън България, са между 2,7 и 3,5 млн. души. Голяма част от тях са създали семейства

СТАТИСТИКА: 3,5 милиона българи живеят извън страната, сочат официалните данни на Агенцията за българите в чужбина

извън страната и няма вероятност техните деца да дойдат да живеят тук. Петър Харалампиев, шеф на Агенцията, посочи, че по различни статистики в страните от ЕС има 30 000 български студенти, които учат в престижни висши училища на Запад, а стотици хиляди са трудовите мигранти. Всички те са създали близо 1000 общности и задачата на Агенцията е да общува с тях. Ведомството си е написало и план как да става това – с постоянни контакти с младежките сдружения, постоянно актуализиране на базата данни на тяхната численост, изготвяне на анализи за състоянието на младата емиграция и за нейните нагласи за връщане в родината. В списъка с мерки е и организирането на младежки форуми с участието на дипломати и млади професионалисти, както и инициране на трудови борси за прякото им договаряне с работодатели. „По данните, с които разполагаме, има стотици гръцки фирми, които са си изнесли офисите тук. Те, както и другите чужди фирми биха могли да наемат висококвалифицирани кадри на тези борси“, обясни идеята за включването на чуждите работодатели във връщането на българи Харалампиев.

Обнадеждаващ резултат?

От социалното министерство смятат, че резултатът от тези академични трудови борси ще бъде „обнадеждаващ“. След проведена такава борса през пролетта на тази година във Франкфурт, Германия, у нас са се върнали 30 – 40 души от завършилите образованието си, съобщил социалният зам.-министър Султанка Петрова. От Министерството на труда уточниха пред „Икономист“, че на срещата през пролетта са присъствали работодатели от ИТ сектора, производители на бяла техника и банки.

ДАБЧ е инициатор и съорганизатор и на стотици други форуми, посветени на професионалната реализация в родината на млади българи, завър-

НАПЪН: Валери Симеонов и Петър Харалампиев ще връщат студентите от чужбина чрез академични трудови борси

шили чуждестранни университети – кръгли маси, конференции, дискусии.

Сред проектите в тази насока са форумът „Кариера в България. Защо не?“, със съорганизатори ВАСК2BG и „Тук-там“, както и осъществените срещи на български студентски клубове в САЩ, Канада, Австрия, Франция.

„До момента срещите ни с организации от българските общности в чужбина надвишават 400 в различни държави, като Украйна, Чехия, Молдова, Германия, Австрия, Македония, Румъния, Сърбия, Испания и др. Всяка година млади хора от различни общности в чужбина кандидатстват и се записват като студенти в нашите университети, като тенденцията е да се увеличават младите хора от диаспората ни в Украйна, а също от Молдова, Македония и Сърбия“, обясни политиката по привличане на студенти у нас Петър Харалампиев. Той призна пред „Икономист“, че в Агенцията статистика на възвръщаемостта не се води, защото „всичко е въпрос на субективни причини и лично решение на всеки човек“.

Социалното министерство и ДАЧБ са си поставили задача да разширят мрежата от служби по трудови и социални въпроси в други държави, да

правят мониторинг на българските деца в миграция, да разкриват нови училища и да им оказват подкрепа. Тези дни от МОН обявиха, че ще въведат дистанционно обучение по български език и литература, за да може повече деца от различни краища на света да го научат. Според просветния министър Красимир Вълчев така ще се даде възможност на деца, които не живеят в голяма българска общност и не ходят в българско училище, също да усвоят езика. За неделните български училища в чужбина, които са около 300, има адаптирани учебни програми по български език и литература. Вълчев съобщи, че предстои утвърждаване и на нови програми по история и география на България за училищата в чужбина. Тези мерки са дългосрочни и целят да не се губят връзките с децата на икономическите емигранти.

Попълване на дефицита

Докато чакат дългосрочните мерки да дадат резултат, бизнесът, който не е склонен да увеличава заплащането, поиска от правителството да разшири списъка на сезонните работници с още професии. В момента в този списък попадат туризмът, горското, селското и рибното стопанство. Рабо-

тодателите искат да бъдат включени и строителите. „Няма как строителството да мине за сезонна работа, защото Европейската комисия вече разгледа такова предложение и постанови, че това е целогодишна дейност“, заявиха пред „Икономист“ от КНСБ.

От синдиката смятат, че с това ниско заплащане у нас няма как да задържим трайно интереса на молдовците и украинците, които идват да работят за по три месеца в България. По данни на официалното министерство за първата половина на тази година работодателите са заявили 2725 сезонни работници от чужбина, като над 90% са от Украйна. По информация от КНСБ по-голяма част от молдовците, които миналата година попълваха дефицита от работна ръка в туризма, тази година са в Румъния, където минималната работна заплата е по-висока. Сопред Атанаска Тодорова от КНСБ по настояване на бизнеса е било разрешено на кандидатите за работа, които идват от държави извън Европейския съюз, да не показват дипломи и документи за квалификация.

Сезонните работници обаче не могат да разрешат въпроса с попълване на демографските дефицити. Затова работодателите са категорични, че разрешаването на демографската криза е задължение на държавата. „Ние подкрепяме необходимостта от мерки за ускорен репродуктивен демографски ръст, но това е задължение на правителството, което трябва изготви подробен план за конкретни действия“, каза Цветан Симеонов, председател на БТПП. Пред „Икономист“ той уточни, че бизнесът може да помогне с оценка на въздействие на нормативните актове, които предстои да бъдат изготвени. Както и че трябва да бъдат насърчавани семействата да имат повече деца, като за целта се предвидят финансови стимули, осигурен достъп до детски градини и пр.

Мерките срещу демографската криза вече са написани, но са в процес на съгласуване и затова още не се обявяват, уточниха от МТСП. **И**